

Nr 257

Av herr Sörenson, angående den psyko-terapeutiska vården.

(Lika lydande med motion nr 317 i Andra kammaren)

Den snabba sociala och ekonomiska förändring, som vårt samhälle f. n. genomgår, ställer ofta individernas inre resurser på utomordentligt svåra prov. Resultatet synes bli en ökning av beteendeskador av skiftande slag, neurosbetonade psykiska skador och personlighetsdefekter — kort sagt nervösa rubbningar av olika art.

En av orsakerna till denna utveckling synes vara urbaniseringsprocessen. Individerna finner det svårt att integreras i en ny och främmande miljö. Hon finner icke meningsfyllda mänskliga kontakter och blir ensam mitt i massan av människor. I England har man t. ex. i de nya förstäder, som vuxit upp efter kriget, funnit påfallande höga frekvenser av psykiska rubbningar, såsom oro, sömnrubbningar, trötthet, huvudvärk och psykosomatiska symptom av olika slag. Liknande s. k. förstadsneuroser rapporteras från Förenta staterna. Även bland barnen uppges de psykiska störningarna öka i dessa miljöer. Förklaringen till denna trend söker man i svårigheten att personligen kunna anpassa sig till nya levnadsförhållanden.

Veterligen har inga undersökningar gällande de psykiska störningarnas förekomst och orsaker i de nya samhällskärnorna i vårt land gjorts, men allmän erfarenhet visar, att trenden är densamma hos oss.

Innebörden härav synes vara, att medan vi hjälpligt lyckats komma till rätta med de hygieniska och sanitära vådorna av urbaniseringen, så har vi icke lyckats hålla borta de allvarliga psykiska vådorna av vår samhällsutveckling. Utvecklingstendensen ter sig icke gynnsam. Den tilltagande urbaniseringen torde medföra en stegrad frekvens av psykiska defekter av de mest skiftande slag.

De sjukdomstillstånd, det här gäller, hör inte i främsta hand till gruppen organiska skador av psykotisk natur. Det är här fråga om emotionella störningar i personligheten av skilda slag, s. k. neuroser.

Det förtjänar i detta sammanhang att framhållas, att en överläkare vid ett stort svenskt sjukhus som ett av skälen till sjukhusens svårigheter att klara patienttillströmningen pekar på den tilltagande neurosbildningen i samhället och därav följande anspråk från neurotiska patienter på sjukhusplatser för somatiskt sjuka i den falska tron, att de lider av somatiska besvär.

Ytterligare ett betydande problemområde gällande nödvändigheten av psykisk hjälp må här anföras. Utvecklingen i samhällets socialvård går i den riktningen, att antalet ekonomiskt hjälpbehövande minskar. Emellertid kvarstår ett icke ringa antal människor, som icke kan anpassa sig i samhällets traditionella ordningar. Skälet är icke medveten ovillighet till anpassning eller obstruktion utan psykiska rubbningar. Skall detta socialvårds-klientel hjälpas till ett någorlunda normalt liv, är psykiska behandlingsmetoder nödvändiga. Som exempel på vad här anförts kan nämnas, att inom Stockholm f. n. $\frac{2}{3}$ av socialvårdsklientelet är i behov av psykisk vård och hjälp.

Av vad ovan i korthet anförts framgår, att det är en angelägen uppgift för samhället att ställa nödiga hjälpresurser till förfogande för att hjälpa de emotionellt skadade att återvinna en rimlig grad av psykisk integration. Uppgiften har en dubbel aspekt. Dels gäller den samhällets humanitära ansvar, dels gäller den frågan om att av nationalekonomiska skäl åt arbetslivet återföra så många som möjligt.

Den psykologiska behandling, som det här är fråga om, har många aspekter. Men klart torde vara, att psykoterapi — såväl individuell terapi som gruppterapi — intar en central ställning. Endast genom att hjälpa de emotionellt sjuka att komma till rätta med sina inre konflikter torde det vara möjligt att hjälpa dem att återvinna en rimlig grad av hälsa.

I vårt samhälle utgör utövarna av psykoterapi icke någon enhetlig grupp. De psykoterapeutiskt verksamma hör dock huvudsakligen till någon av följande grupper: psykiatriskt utbildade läkare, sjukevårdare med psykoterapeutisk skolning, psykologer och psykoanalytiker. Några enhetliga normer för bedrivande av psykoterapi finns inte.

Med hänsyn till den betydande omfattningen av psykiska störningar i vårt samhälle och den ökning därav som kan förväntas är det angeläget att en samlad bedömning av behovet av hjälp åt psykiskt sjuka åstadkomes och att åtgärder vidtages för att effektivisera utbildningen av psykoterapeutiskt verksamma personer. Härvid bör beaktas, att icke endast psykiatriskt utbildade läkare är skickade för psykoterapeutisk verksamhet utan också psykoanalytiker och för uppgiften skolade sjukevårdare och psykologer. Vidare bör beaktas, att den utbildning, som ges vid Ericastiftelsen och S:t Lucasstiftelsen, möjliggör kvalificerad psykoterapeutisk vård.

Med stöd av vad jag sålunda anfört får jag hemställa,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om en utredning gällande den psykoterapeutiska vården i vårt samhälle och om förslag till sådana åtgärder, som kan anses påfordrade.

Stockholm den 26 januari 1965

Joel Sörenson